

بخش سی و دوم

رضاشاه پس از پذیرش عهدنامه و برای اینکه امتیاز بیشتری از دست ندهد، طی حکمی غلامعلی بایندر –فرماندهٔ وقت نیروی دریایی– را به‌عنوان نماینده دولت ایران در امور دریایی به وزارت امور خارجه معرفی کرد. غلامعلی بایندر با بررسی تخصصی طرح پیشنهادی وزارت امور خارجه که در هفده ماده تنظیم شده بود، با اعمال تصحیحات در یازده ماده آن، طرح جدیدی را به وزارت امور خارجه ارسال کرد که سرانجام هشت مورد از نظرات اعلامی بایندر موردپذیرش وزارت امور خارجه واقع شد. در نهایت طرح نهایی دولت ایران تدوین شد.

بایندر در زمان مسئولیت فرماندهی نیروی دریایی، قاطعانه در برابر اعمال حاکمیت مطلق عراق بر اروندر جلوگیری کرد. در مواردی هم که وزارت خارجه سعی در تلطیف برخورد بایندر داشت، اظهار می‌کرد: «نباید اجازه دهید که دولت عراق در کارهای ساحلی ایران مداخله کند و حتی حاکمیت ایران بر اروندرود را نادیده بگیرد.»

تقدیر وزارت خارجه از غلامعلی بایندر

ازدواج: پرسش بزرگ در زندگی غلامعلی بایندر
با توجه به اهمیت شغل نظامی گری و تأثیر گذاری آن بر امنیت جامعه، زندگی نظامیان همواره دارای مقررات و گاهی محدودیت‌هایی است که رعایت آن‌ها برای هر فرد نظامی لازم است. غلامعلی بایندر هم از این قیود مستثنا نبود. زمانی که بایندر در لندن به سر می‌برد با خانم «امیلی سایکس» آشنا شد. با روحيه جوانمردانه‌ای که داشت به خانم سایکس قول ازدواج داد. در همان ایام یخشنامه‌ای از ستاد ارتش ابلاغ شد که افسران ایرانی هنگام اقامت خود در خارج از کشور حق ازدواج با اتباع دیگر کشورها را ندارند. البته ارتباط با ییگانگان خط قرمز هر سازمان نظامی محسوب می‌شود.

خبر فوت پدر و مادر «امیلی سایکس» منجر به احساس مسئولیت بایندر در قبال دختر انگلیسی شد. حالا دیگر غلامعلی بایندر تکیه‌گاه «امیلی» محسوب می‌شد. بایندر معتقد بود که شرافت سربازی وی در گروی وفای به عهد و حفظ قول است . چه ستاد ارتش و حتی سفارت انگلستان موافقت بکنند یا نه این ازدواج باید انجام شود.

غلامعلی بایندر و امیلی سایکس

لذا با نگارش نامه‌ای به رضاشاه نوشت که از نظر اخلاقی و شرافت سربازی موظف به ازدواج با دختر انگلیسی است. در ابتدا کسی از ستاد ارتش جرئت انتقال این نامه به رضاشاه را نداشت؛ اما پیگیری غلامعلی بایندر منجر به این شد که به دستور رئیس ستاد ارتش، نامه غلامعلی بایندر به دست رضاشاه رسید. گزارش بایندر در تاریخ پانزده فروردین ۱۳۱۲ تحویل ستاد ارتش شد و پس از مذاکرات فراوان بین ستاد ارتش و بایندر، در تاریخ چهار اردیبهشت ۱۳۱۲ گزارش غلامعلی بایندر به دست رضاشاه رسید. سرتیب قریب در حضور رضاشاه آماده نگارش دستورات رضاشاه بود. رضاشاه که به پاکدامنی و جوانمردی غلامعلی بایندر اطمینان داشت، پس از خواندن گزارش وی و دلایل ذکر شده بایندر گفت: «مانع نمی‌شوم…»

سرتیب قریب دستورات رضاشاه را این گونه در پایین گزارش مرقوم کرد: «مانع نمی‌شود؛ ولی در این صورت ارکان حرب باید یک نفر دیگر به‌جای او در نظر بگیرد؛ زیرا با این تفصیل نمی‌تواند این شخص در بحریه بماند» (خلیلی، ۱۳۳۳: ۱۰۷، ۱۰۹).

در پانزده مهر ۱۳۱۲ غلامعلی بایندر با خانم «امیلی

سایکس» از اتباع انگلستان ازدواج کرد. امیلی

سایکس پس از مرگ پدر و مادرش، با خاله خود خانم

«هد» در لندن زندگی می‌کرد. ازدواج با غلامعلی

منجر به تغییر تابعیت وی از انگلیسی به ایرانی شد.

امیلی سایکس در گفت‌وگو به زبان فارسی مسلط

شده بود.

حاصل ازدواج غلامعلی بایندر و خانم امیلی

سایکس، یک فرزند پسر به نام «رستم» است که

سال‌ها در شرکت ملی نفت ایران خدمت نمود

(رایین، ۱۳۵۶: ۸۹۱).

پس از شهادت غلامعلی بایندر، انگلیسی‌ها، امیلی

سایکس همسر غلامعلی بایندر و فرزندش رستم را

مجبور به مهاجرت به انگلستان کردند.

ادامه دارد…

رامی توان محل و مرجع داوری در قراردادها ذکر کرد.

با چنین روندی که در نظر داریم اجرا کنیم، داوری اتاق ایران به‌عنوان مرجع تعیین خواهد شد که به این ترتیب دولت هم کوچک می‌شود و هم چابک. اتاق ایران می‌تواند کارشناسانی را برای این منظور تعیین و تأمین مالی کند. به این ترتیب، نه تنها شاهد رشد بخش خصوصی بوده‌ایم، بلکه کوچک‌شدن دولت را هم خواهیم داشت. او ادامه داد:

انتخاب سیاست‌هایی که اتخاذ می‌شود نباید مقطعی باشد و شورای هماهنگی و نهاد تعامل در سازمان برنامه‌بودجه می‌توانند در ایجاد ساختار تشکّل ها و بخش خدمات فنی و مهندسی و احداث مشارکت داشته باشند تا از این طریق تمرکز تشکّل ها نیز اتفاق بیفتد و از چندصدایی اجتناب شود. انجمن اپک نمایندگان متعددی در نهاد تعامل دارد و آمادگی داشته با تمرکز بر اتاق و زیر پرچم اتاق، در تشکیل ساختار پایدار پارلمان بخش خصوصی مشارکت کند.

حمایت سازمان برنامه‌بودجه از ارتباط با بخش خصوصی محمد قاسمی، معاون سیاست‌گذاری‌های توسعه منطقه‌ای و ملی سازمان برنامه‌بودجه نیز با اشاره به فعالیت‌های نمایندگان بخش خصوصی در نهاد تعامل، گفت: کمیسیون خدمات فنی و مهندسی و احداث اتاق ایران برای معرفی نماینده خود در جلسات کارشناسی سازمان برنامه‌بودجه در حوزه خدمات فنی و مهندسی و احداث، باید با ریاست سازمان مکاتبه کند. قاسمی افزود: سازمان برنامه‌بودجه از هر گونه ارتباط با بخش خصوصی حمایت می‌کند. تاکنون نیز نهاد تعامل، همکاری‌های خوبی با سازمان داشته و می‌توان از نمایندگان بخش خصوصی در این نهاد و سایر موارد سازمان بهره‌مند شد. این نوع مشارکت‌ها عملاً هم‌اندیشی‌ها و هم‌افزایی‌ها را به‌دنبال داشته و می‌توان در طرح‌ها و برنامه‌ها از ظرفیت بخش خصوصی و اتاق به‌خوبی استفاده کرد.

شمارش معکوس برای تشکیل دبیرخانه توسعه مکران این مقام مسئول در سازمان برنامه‌بودجه ادامه داد: دبیرخانه توسعه مکران به‌زودی شکل خواهد گرفت و

آیین‌نامه شورای اقتصاد دریامحور نیز در دست اصلاح است. برای توسعه مکران نیاز به مشاور خارجی هست که اتاق ایران می‌تواند در این زمینه مشارکت و همکاری کند. به گفته قاسمی، در سازمان برنامه‌بودجه موضوع تغییر رویکرد سیاست خارجی از بازدارندگی به سازندگی در حال بررسی است. برای توسعه مکران مباحث متعددی ازجمله نحوه استفاده از آب دریا و دیگر منابع طبیعی طرح شده است. همچنین می‌توان از ظرفیت مرکز داوری در برخی پروژه‌های سازمان برنامه‌بودجه استفاده کرد.

صندوق توسعه ملی پروژه‌های خارج از کشور

رئیس کمیسیون خدمات فنی و مهندسی و احداث اتاق ایران همان روز با معاونت امور بین‌الملل صندوق توسعه ملی هم دیدار کرد. حاضران در این نشست که با حضور رضا عباسقلی، معاون امور بین‌الملل صندوق توسعه ملی برگزار شد، درباره اعتبار و دارایی‌های صندوق توسعه ملی، مکانیسم تفاهم صندوق و اتاق ایران برای تأمین مالی و خط اعتباری پروژه‌های صدور خدمات فنی و مهندسی و احداث و پروژه‌های صادرات محور بحث و تبادل‌نظر کردند. عباسقلی گفت: شرکت‌های ایرانی دارای پروژه‌های خارج از کشور می‌توانند به‌صورت مشارکتی

«روزنامه‌دریایی سرآمد» منتشر می‌کند

تشکیل دبیرخانه توسعه مکران در آینده نزدیک

در جلسه معاون سازمان برنامه‌بودجه و اتاق ایران چه گذشت؟

اصلاحات پس گرفته شد. در این اصلاحاتی که پیش‌رو خواهد بود مشارکت مردم و لایج‌داران و ساحل‌نشینان لحاظ نشده بود که در طرح جدید این موضوع در حال اضافه‌شدن است.»

مدتی بعد از آن بود که نماینده رئیس‌جمهور در هماهنگی اجرای سیاست‌های کلی توسعه دریامحور و مکران با انتقاد از نحوه فعالیت دبیرخانه مکران گفت: این دبیرخانه به امضای تفاهم‌نامه با بخش خصوصی به مبلغ ۵۵میلیارد دلار برای اجرای طرح اقدام کرده بود، درحالی‌که مجوز اخذ نشده بود. علی عبدالعلی‌زاده در حاشیه بازدید از بندر شهید باهنر و شهید حقانی بندرعباس، در گفت‌وگویی کوتاه درباره وضعیت دبیرخانه مکران، با رد خبر توقف فعالیت آن، اظهار داشت: فعالیت دبیرخانه مکران متوقف نشده و این دبیرخانه به کار خود ادامه می‌دهد.عبدالعلی‌زاده با اشاره به تغییر رویکرد این دبیرخانه، تصریح کرد: سیاست ما تغییر کرده است؛ در گذشته، دبیرخانه مکران بر این مبنا بود که خود به شکل یک دستگاه اجرایی در مکران طرح اجرا کند و در همین راستا، اقدام به امضای تفاهم‌نامه اولیه با یک بخش خصوصی سر مایه گذار به مبلغ ۵۵میلیارد دلار کرده بود. نماینده رئیس‌جمهور با انتقاد از این رویکرد گفت: این تفاهم‌نامه تعهد غیر مسئولانه‌ای بود، چراکه در ازای دریافت نفت خام، قرار بود بخش خصوصی در مکران طرح اجرا کند، در حالی که نه مجوزهای لازم اخذ شده بود و نه هماهنگی با هیات‌وزیران صورت گرفته بود.

دستورات ویژه پزشکيان برای توسعه مَکران

مسعود پزشکيان، رئيس‌جمهور نیز در دومين جلسه اقتصاد دریامحور دولت در ۲۰آبان‌ماه با تأکید بر ضرورت لحاظ تناسب ظرفیت‌ها و موقعیت این منطقه با دیگر مناطق توسعه‌یافته در زنجیره ارزش جهانی، در تدوین طرح‌های توسعه‌ای برای آن، اظهار داشت: مصمم به توسعه مطلوب این منطقه هستیم، چراکه از سیاست‌های اولویت‌دار مصوب رهبر معظم انقلاب و نیاز اساسی کشور است و

برای تسریع در روند توسعه آن حتی ممکن است برخی جلسات دولت را در این منطقه برگزار کنیم.

پزشکيان در ادامه «تقویت اقتصادهای بومی منطقه»، «تأمین زیرساخت‌های لازم در حوزه انرژی با تکیه بر انرژی‌های تجدیدپذیر»، «تسریع در تکمیل کریدورهای مواصلاتی منطقه با همکاری شرکای بین‌المللی» و «جذب و متمرکز کردن سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در مکران، را به‌عنوان ۴راهکار و پیشنهاد مهم و فوری برای شتاب‌بخشی به آمادهمسازی زمینه‌های لازم برای توسعه مکران مطرح کرد و گفت: ضروری است طراحان و برنامه‌ریزان توسعه مکران حتما از ظرفیت مشاوران زبده بین‌المللی در طراحی نقشه توسعه مکران استفاده کنند.

جامعه محلی چشم‌انتظار طرح‌های توسعه

بخشی از مخالفت‌هایی که پیش از این با لایحه اساسنامه سازمان توسعه سواحل مَکران در مجلس شورای اسلامی صورت می‌گرفت، مربوط به جامعه محلی، علما، فرهیختگان، دانشگاهیان و نمایندگان مردم برمی‌گشت. آن‌ها می‌گویند ملاحظات‌شان در این دوسال در فرآیندهای ستاد توسعه سواحل مکران مطرح شده، اما در تدوین اساسنامه سازمان توسعه سواحل مکران اعمال نشده است. از طرف دیگر، یکی از عوامل مخالفت با ستاد توسعه سواحل مَکران عدم‌استفاده از ظرفیت نیروی انسانی این منطقه در هسته مرکزی این ستاد به‌طور شایسته است تا دغدغه بومیان در فرآیند توسعه حل شود، اما هنوز حسین دهقان فرصت حضور بومیان منطقه مکران را در ستاد توسعه سواحل مکران آن‌طور که شایسته‌وبایسته است، فراهم نکرده است.

بدون شرح

قاپ‌دوربین

عکس: اصغر بشارتی